

UŽIJTE SI PROSLUNĚNÉ LÉTO!

Foto: Pavel Sýkora

Cyklopecky startují

4

Dětské kroužky

9 Kreslíř Lušovský

12

EUROPE DIRECT – přímá zkratka do Bruselu

Česká republika je už od roku 2004 součástí Evropské unie a má u nás i svoje regionální zástupce. Ti pracují v oficiálních informačních střediscích EUROPE DIRECT, kterých je po celé EU více než 420, od Estonska přes Česko až po Kanárské ostrovy. V Pardubickém kraji je pomyslným mostem mezi našimi občany a Evropskou unií centrum v Pardubicích, které představila jeho vedoucí Andrea Pavlíková.

Jak daleko sahá historie vašeho centra EUROPE DIRECT? Kde vás lidé najdou?

Naše pardubické středisko vzniklo v roce 2005, bylo tedy součástí první generace EUROPE DIRECT. V Pardubicích jsme spjati s působením městského turistického centra, které bylo, až na výjimku, tradiční hostitelskou organizací. S pracovníky Turistického centra Pardubice sdílíme prostory, které jsou k dispozici Pardubákům i návštěvníkům města v centru města, pod jeho nepřehlédnutelnou dominantou – pod Zelenou bránou.

Hlavní náplň naší práce se tak úplně nezměnila, pořád poskytujeme spolehlivé informace o Evropské unii a organizujeme akce s evropskou tematikou. Posun však vnímáme v tom, jaký tip informací lidé potřebují. Zpočátku si lidé teprve zvykali na to, že jsme členskou zemí Unie, zajímalo je její fungování, možnosti cestování, nutné doklady apod. Dnes jim už pomáháme řešit konkrétní komplikované situace či problémy v rámci EU. Změnily se i potřeby učitelů, kteří svým žákům chtějí výuku problematiky Evropské unie zpestřit a usnadnit jim zapamatování základních informací.

Co je hlavní náplní vaší činnosti? S jakými dotazy či požadavky se na vás nejčastěji obrací veřejnost? Jakou agendu řešíte?

Hlavní rolí střediska je poskytování informací a tipů na spolehlivé zdroje. Ať už to jsou zmiňované dotazy, informační kampaně k evropským tématům na našich sociálních sítích, nebo organizace akcí s evropskou tematikou. Zkušenost nám říká, že právě akce jsou nejlepší příležitostí dát prostor občanům pro jejich otázky a diskusi.

Velmi rádi spolupracujeme se školami všech stupňů, pro které připravujeme tematické pracovní listy či programy šité na míru. Učitelé takovéto zpestření výuky vítají a my víme, že se k žákům dostanou důležité informace. A také, že přispějeme k tomu, aby EU vnímali jako běžnou součást svého života a cítili se Evropany.

Jaký byl loňský koronavirový rok? V čem byl jiný a jaké druhy akcí jste pořádali?

Velkou součástí naší práce je přímý kontakt s lidmi, proto i naše činnost byla silně poznamenána epidemickou situací. Museli jsme například odložit 11. ročník festivalu Multikulturní týden, který je založen na setkávání s lidmi, poznávání různých kultur a spolupráci mnoha partnerů, kteří se danou tematikou zabývají nebo jsou cizineckým spolkem působícím v našem městě. Na rozdíl od jiných aktivit, festival jsme nemohli převést do online formátu.

Museli jsme se rychle naučit pracovat s různými online platformami a více pracovat se sociálními sítěmi. Máme za sebou řadu povedených besed, třeba s popularizátorem astronomie Petrem Horálkem či s Michaelou Kudynovou, koordinátorkou ITI Hradecko-pardubické aglomerace, o projektech financovaných ze zdrojů EU v našem městě.

Na sociálních sítích teď každý měsíc připravujeme zajímavosti a besedy z oblasti EU. Letos jsme se tak vydali například do vesmíru, po stopách přírody či za projekty financovanými z prostředků EU.

Jaké akce plánujete v letošním roce, případně jaké akce jste museli zrušit?

Pardubické centrum EUROPE DIRECT připravuje každoročně řadu společenských a vzdělávacích akcí. Foto | archiv ED Pardubice

Věříme, že epidemická situace se bude zlepšovat natolik, abychom již během prázdnin mohli připravit svůj program ve Sportovním parku Pardubice, zúčastnit se oslav Evropského dne koní, Evropského dne jazyků či Noci vědců. O prázdninách plánujeme poprvé zapojení do příměstského tábora s názvem Letem světem Evropou. Velmi se těšíme na přímou komunikaci s lidmi

a školáky, protože tu online platformy tak úplně nenahradí.

Velkým úkolem bude podpořit informovanost a zapojení občanů do diskuse o budoucnosti Evropy. Konference o budoucnosti Evropy se spustila před pár dny a je významná i s ohledem na to, že podle nedávného průzkumu Eurobarometru si okolo 90 % Evropanů přeje, aby jejich hlas byl při rozhodování o podobě EU více slyšet.

EUROPE DIRECT Pardubice
Turistické informační centrum Pardubice
nám. Republiky 1
530 02 Pardubice
pardubice@europe-direct.cz
EuropeDirectPardubice

INZERCE

Evropská unie pomáhá být Česku ŠPIČKA

Víte konkrétně jak?

ZDRAVOTNICTVÍ – v letech 2014–2020 přišlo z Unie do zdravotnictví více než 560 milionů eur. Peníze byly určeny na nákupy diagnostických přístrojů, vybavení operačních sálů a na záchrané vrtulníky.

ŠKOLSTVÍ – díky EU bylo od roku 2007 zmodernizováno 9 z 10 základních škol. Skoro 22 000 Čechů vyjelo díky ERASMU do zahraničí v roce 2019.

DOPRAVA – od roku 2007 podpořila EU stavby a opravy 4 717 km dálnic a silnic a 975 km železničních tratí. Jen vloni financovala EU 70 procent nákladů dokončených dálnic v ČR.

NÁRODNÍ HRDOST – díky EU jsme hrdí občané ekonomicky nejsilnějšího bloku na světě. Český pas je pátý nejsilnější na světě.

Novinky a informace o dění z EU vám poskytne přímo ve vašem kraji místní středisko EUROPE DIRECT. Jako most mezi ČR a Bruslem funguje také Zastoupení Evropské komise v Praze – jeho aktuality můžete sledovat na Twitteru (@ZEK_Praha), Facebooku (@EvropskaKomise.cz) či Instagramu (evropskakomise), nebo si můžete nechat zasílat informační týdeník (comm-rep-cz@ec.europa.eu). Více o činnosti Zastoupení EK se dozvíte na webových stránkách www.evropska-unie.cz a www.europe-direct.cz.

Pět set let renesance v Pardubicích

|| Naše město žije celý rok velmi kulatým jubileem v souvislosti se smrtí Viléma II. z Pernštejna (zemřel 8. 4. 1521). Pokusím se ve třech pokračováních ukázat význam osobností čtyř pardubických Pernštejnů pro naše město.

JIRÍ KOTYK

Vilém II. z Pernštejna (1438–1521)

Na fiktivním portrétu velmože od akademického malíře V. Kopecského se díváme do tváře muže, jehož historiograf našeho národa F. Palacký dokonce přirovnal ke Karlu IV. Vlevo od jeho hlavy čteme rok jeho úmrtí 1521 a vpravo nápis známý ze severního portálu chrámu sv. Bartoloměje v Pardubicích, z nějž pan Vilém učinil rodovou hrobku pro českou větev svého rodu.

Politicky začínal jako exponent uherského krále Matyáše Karvína, po jehož smrti v jagellonské době byl oporou této polské dynastie na českém trůně. Od roku 1490 byl pan Vilém nejvyšším hofmistrem království a členem královské rady. Byl beze sporu nejbohatším mužem země, protože jeho panství rozlohou třikrát větší než rožmberské tvořilo v podstatě knížecí enklávu v českém království.

Pan Vilém patřil k průkopníkům nového ekonomického trendu ve vývoji šlechtických velkostatků, podnikal s vínem, zabýval se rybníčním hospodářstvím i kutáním rud. Prodej ryb byl zřejmě jeho

největším finančním zdrojem, takže svými penězi mohl dokonce zachraňovat až chronicky prázdnou pokladnu. Jako zkušený politik mající velký smysl pro umění kompromisu pomohl ke zrodu Svatováclavské smlouvy (1517), jež stabilizovala vyhocené vztahy mezi šlechtou a bohatnoucím měšťanstvem. V náboženské oblasti se mu již roku 1485 podařilo Kutnohorským mírem též zklidnit zemi. Zesnulý historik J. Válka zařadil Viléma k tzv. nadkonfesijním křesťanům prosazujícím již tehdy ekumenismus mezi konfesemi.

Město Pardubice zakoupil roku 1491, následující rok pak přenesl centrum panství z hradu Kunětická hora na pardubický zámek, jenž za něj prošel obrovskou přestavbou ve vodní pevnost dovedně skloubenou s opevněním města. Poslední objevy na zámku stále více potvrzují hypotézu o inspiraci

pevnostním systémem králova werkmistra B. Rieda (tvůrce Vladislavského sálu), jehož polír Paul realizoval po požáru dřevěných Pardubic (1507) přestavbu na město kamenné, urbanisticky sjednocené pomocí domovních štítů s barevnými nikami v jednotné výšce pevně stanovené pernštejnskou vrchností. Listinou z 18. června 1512 pan Vilém vybavil Pardubice privilegii typickými spíše pro města královská. Město se tak stalo objektem „skvícim se“, jak o tom nadšeně psal ve své oslavné básni z roku 1515 Burjan Bakalář.

Již v březnu 1507 rozdělil pan Vilém v Pardubicích své dominium mezi své syny Vojtěcha a Jana na český a moravský díl. Vojtěch obdržel Pardubice, Kunětickou horu, Litice, Potštejn, Rychnov n. K. a Lanškroun. Vilém II. z Pernštejna zemřel 8. dubna 1521 na našem zámku a podle svého přání byl pohřben v Doubravniku u Pernštejna. Odešla s ním výrazná osobnost stavovského politika s progresivním ekonomickým smyšlením. Podle již zmíněného Burjana Bakaláře „ty věci srovnával, nač jiní nemohli trefiti.“ Chrám sv. Bartoloměje (dříve zvaný P. Marie ve zdi či německy podle národnosti minoritů) nechal ozdobit nápisovou deskou potvrzující pohřební účel a roku 1519 raně renesančním portálem. Vilém II. se tak stal „otcem–zakladatelem“ zlaté pernštejnské éry našeho města, a zaslouží si tak i dnes naši úctu. ■

Editorial

Vážení a milí spoluobčané, máme za sebou polovinu z letošního roku. Opatření proti covidu dopadla na většinu firem, na instituce, restaurace, obchody..., a to velmi tvrdě. Lehké to neměly ani školou povinné děti a jejich rodiče. Takřka bez rozloučení musely děti zůstat doma, bez svých kamarádů. Generace dětí snily o prožití „dvou roků prázdnin“. Dnešní děti prožily několik měsíců „prázdnin“ a myslím si, že většina z nich už tento sen snít nebude. Z rodiny vím, že si moje vnučky velmi záhy přály normální školu, aby se mohly opět setkávat se svými kamarády.

S úlevou přijímáme postupně uvolňování opatření a život se ve městě postupně vrací do normálního běhu bytí. Procházela jsem přes Pernštýnské náměstí a měla jsem nesmírnou radost ze setkávání lidí. Viděla jsem úsměvy, objetí, radost z žití. Byla jsem s vámi.

V Bubeníkových sadech jsme zahájili promenádní koncerty. Nově se můžete těšit z poslechu taneční, bluesové, country a rockové hudby.

Na Pernštýnském náměstí jsme umístili za zlomek ceny na sloupy veřejného osvětlení květinovou výzdobu. Byla jsem nadšena, když si občané spontánně adoptovali svůj sloup. Všichni majitelé restaurací a obchodů z Pernštýnského náměstí se finančně podíleli na akci Za Pardubice krásnější.

Den 5. 7. je Mezinárodní den objetí zdarma, který je v angličtině znám pod pojmenováním Free Hugs, den, kdy se po celém světě lidé na ulici objímají. Tato tradice se začala rozvíjet i u nás v ČR.

Proto přijměte moje objetí s přáním krásného léta plného pohody a sluníčka, s příjemnými okamžiky oddechu.

Alena Stehnová
starostka MO Pardubice I

Exotický krasavec zdobí nám. Čs. legií

Starostka městského obvodu Pardubice I

Alena Stehnová vysadila na náměstí Čs. legií jehličnan cedr himálajský, který je zřejmě nejpůvabnějším druhem tohoto honosného a exoticky vyhlížejícího jehličnanu. Starší rostliny nabývají charakter unikátních solitér, protože každý je trochu jinak vytvarovaný. V dospělosti mají krásné tvarované deštníkovité koruny. Dorůstá do výšky až 20 metrů, roste ovšem pomalu. Cedr nezdobí jenom jehlice, které jsou tmavě zelené a vyrůstají v bohatých svazcích, ale i samčí fialové šištice připomínající svícny. (red)

Úřad MO Pardubice I hodiny pro veřejnost:

Pondělí 8:00–11:00, 12:00–17:00
Úterý 8:00–11:00, 12:00–15:30
Středa 8:00–11:00, 12:00–17:00
Čtvrtek 8:00–11:00, 12:00–15:30
Pátek 8:00–11:00, 12:00–14:30
(pouze po předchozí domluvě)

Pardubičané si „adoptovali“ sloupy a ozdobili je květinami

PARDUBICE – Na Pernštýnské náměstí jsme umístili na sloupy veřejného osvětlení květinovou výzdobu. Občané se přihlásili k této akci spontánně, vstřícně si „adoptovali“ svůj sloup a participovali na této akci. Květiny obstarala paní Marešová, starostka MO Pardubice I Alena Stehnová sehnala zdarma do závěsných misek květináče, a nyní se tak můžeme těšit na květinami vyzdobené náměstí. Tolik zájemců jsme nepředpokládali a jistě by se daly vyzdobit i sloupy na třídě Míru. Tam ale nejsou závěsy. Je to cíl pro následující období. Na každý sloup umístíme

Květy rozzářily sloupy. Foto: Alena Stehnová

cedulky se jmény občanů, kteří se finančně na výzdobě podíleli. Neoficiální občanská aktivita je příkladem, jak můžou lidé své prostředí, své město zpříjemnit. Poděkování patří se svými podněty majiteli restaurace panu Milanu Bajerovi, paní Marešové za výsadbu, starostce MO Pardubice I za organizaci a nápad adopce sloupů a také všem dalším dobrovolníkům, kterým není lhostejné, jak město vypadá. Dík patří i pracovní četě MO Pardubice I, která se bude starat o pravidelnou závlaku květin. Akci podpořil náměstek Bc. Jan Nadrchal. (red)

Sedněte na kola – Cyklopecky startují!

PARDUBICE – Cyklopecky Východní Čechy 2021 se hlásí o slovo! Šlápněte do pedálů a vyhraje řadu atraktivních cen. Nebo se jen vydejte na některou z tras se spoustou zajímavých zastávek a užívejte si krásy Pardubického i sousedního Královéhradeckého kraje.

S příchodem června odstartovala velká cestovatelská soutěž pro aktivní a zvědavé soutěžící, která poběží až do konce září. Již sedmý ročník soutěže nabízí 15 nenáročných cyklotras vhodných i pro rekreační cyklisty nebo rodiny s dětmi. Na každé trase se nachází minimálně dvě razítkovací místa, na kterých soutěžící dostanou razítko do své hrací karty. Za každou trasu stačí získat pouze jedno razítko a už v momentě, kdy hráči nasbírají do své

hrací karty 5 razítek, mohou se účastnit losování o hodnotné ceny. A letos jsou to ceny opravdu atraktivní – pět jízdních kol Merida a pět pobytů v hotelech na východě Čech pro prvních deset výherců, pro dalších deset výherců dárkové předměty a vstupenky. Speciální cena bude připravena pro ty nadšené cestovatele, kteří nasbírají všech 15 razítek!

A kde je hrací karta k dostání? Od června je na pultech všech východočeských informačních center vandrovnická knížka s popisy tras, tipy na výlety v okolí a dvěma hracími kartami. Z domova si ji lze stáhnout ze speciálního webu soutěže www.cyklopecky.info. „Na tomto webu najdete další podrobnosti k trasám – mapu, délku, náročnost,

razítkovací místa, zajímavosti na trase, fotografie, videa. Pokud by si cykloturista nevybral z tras letošních, na webu jsou i trasy loňské soutěže, které mohou posloužit jako inspirace k výletu. Další možností je využít hrací kartu z Turistických novin z Východních Čech, které jsou již také v distribuci.“ poznamenal Alexandr Krejčíř, radní Pardubického kraje zodpovědný za majetek, sport a cestovní ruch.

Většina tras je určena i pro méně zdatné turisty. Hlavní myšlenkou je poznání krás našeho kraje a aktivní pohyb na čerstvém vzduchu.

Soutěž organizuje Destinační společnost Východní Čechy ve spolupráci s Centrálnou cestovního ruchu Královéhradeckého kraje, Pardubickým a Královéhradeckým krajem a destinačními managementy obou krajů. (red)

Na Špici bude nové workoutové hřiště

PARDUBICE – V dnešní době, kdy je potřeba víc než kdy jindy děti i mládež zvednout z pohodlných křesel či gaučů a oprostít je od „jediné“ zábavy v podobě počítačů, tabletů či mobilů, je nutné přivést tuto věkovou skupinu k pohybu a tělesnému rozvoji. Každá doba si samozřejmě žádá moderní trendy.

Objevují se nové druhy sportů, nové druhy tělesných aktivit a cvičebních metod. Při vši úctě k sokolským a dalším obdobným metodám, u dnešní mládeže bychom asi s něčím obdobným neuspěli. Abychom vyšli vstříc požadavkům a potřebám sportovců, rozhodli jsme se zrealizovat

stavbu nového workoutového hřiště. Pro výběr místa k umístění hřiště nebylo těžké hledat vhodnou lokalitu. Jako první se nám nabízel park Na Špici, kde lze skloubit tuto sportovní aktivitu s krásnou přírodou a zdravým prostředím. Umístění hřiště jsme zvolili v klidné části parku, poblíž stávajícího areálu loděnice.

Posilovací prvky pro všechny

Na základě výběrového řízení byla oslovena firma, která se nejlépe zhostila požadovaných a zadaných kritérií pro provedení hřiště (kvalita, výčet všech prvků, cena). Tato vítězná společnost vypra-

covala projektovou dokumentaci pro povolení stavby, které je právě v běhu.

Součástí hřiště budou posilovací prvky, které umožní fyzický rozvoj většiny svalových partií těla a které budou uzpůsobeny nejen cvičencům všech věkových kategorií od mládeže výše, ale i pohybově handicapovaným občanům. Výběr typu cvičících prvků i samotné hřiště bylo konzultováno i se sportovci, kteří se této aktivitě věnují systematicky, dalo by se říci profesionálně. Barevné provedení kovových cvičebních prvků bude, na přání původního architekta parku Na Špici, korespondovat

s již stávajícími podobnými prvky rozmístěnými po areálu parku – tedy v barvě stříbrné se zelenými doplňky. Hřiště by tak mělo ladit i s okolní zelení. Dopadová plocha hřiště o ploše 100 m² bude provedena z litého pryžového granulátu.

Celková cena díla dosáhne zhruba 683 tisíc korun včetně DPH. O investici se rovným dílem podělí městský obvod Pardubice I a statutární město Pardubice. Věříme, že toto hřiště bude sloužit široké skupině zájemců a potěší nejednoho návštěvníka parku, který si tak bude moci otestovat, anebo dokonce zlepšit své fyzické schopnosti. (red)

Hledat práci pomáhá nový projekt Outplacement

PARDUBICE – Dostali jste výpověď nebo vám hrozí? Končí vám smlouva na dobu určitou či ukončujete svůj pracovní poměr dohodou? Pokud nevíte, jak tyto i další složité životní situace řešit, úřad práce vám nabízí účast v projektu Outplacement. Spuštěn je od června 2020 do 30. června 2023 a účastníkům nabízí pomoc při hledání nového zaměstnání, rekvalifikační kurzy a vzdělávání, individuální a skupinové poradenství, poradenské programy, příspěvek na vytvoření pracovní místo u nového zaměstnavatele. Nutnou podmínkou pro vstup do projektu je evidence na ÚP ČR jako „zájemce o zaměstnání“.

Více informací najdete na webu www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-zarazeni-do-evidence-zajemcu-o-zamestnani. (red)

Svoz odpadů

Stanoviště VOK	Den přistavení	Přistavení v týdnech
Bubeníkovy sady – Bulharská, chodník k lávce	Pondělí	9, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 31, 33, 37, 39, 41, 43, 45, 49, 51
Macanova x U Marka	Úterý	10, 16, 19, 22, 28, 34, 37, 40, 43, 46, 49, 52
Závodu míru – parkoviště u školy	Čtvrtek	11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32, 35, 38, 41, 44, 47, 50
Židov – ulice Na Haldě, zpevněná plocha za mostkem přes Haldu	Pondělí	9, 12, 14, 18, 20, 23, 24, 26, 29, 32, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 44, 46, 47, 50
Sezemická – nám. Pospíšilovo	Středa	10, 12, 14, 16, 17, 20, 22, 24, 26, 30, 32, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50
Bratranců Veverkových – proti parkovišti (u č.p. 2337)	Středa	13, 17, 21, 25, 30, 35, 39, 43, 48
Bělobranské nám.	Středa	13, 17, 21, 25, 30, 35, 39, 43, 48
Karlovina – Arnošta z Pardubic, vedle č.p. 2616	Středa	15, 28, 41, 49
Závodu míru – Poseidon	Úterý	11, 23, 37
Spořilov – u zábradlí	Úterý	10, 12, 14, 16, 18, 22, 24, 26, 30, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50
Bulharská – u rychlodráhy	Čtvrtek	15, 21, 37, 45
Bulharská (Škroupova x Benedettiho)	Pátek	37, 42, 46, 48
Havlíčkova u věžáku u č.p. 445	Čtvrtek	9, 14, 23, 36, 49

Máte stížnost, něco vám udělalo radost? Svěřte se Schránce důvěry

PARDUBICE – Pokud jen neradi, nebo dokonce vůbec nepoužíváte internet, ovšem máte připomínky a stížnosti k fungování městského úřadu, nemusíte investovat do poštovní známky, ale svou zprávu můžete vhodit do Schránky důvěry. Přivítáme i pozitivní ohlasy, abychom věděli, co se vám líbí, co vám udělalo radost a v čem tedy máme pokračovat. Schránka důvěry je umístěna ve vestibulu Úřadu městského obvodu Pardubice I (naproti recepci) v ulici U Divadla. (red)

Inzerce

POMÁHEJTE SMÍCHUPLNĚ

Pomozte, aby se děti v nemocnicích zase smály. Má to smysl! Vážně.

Darujte smích: 20 20 20 20 20 / 0600
www.zdravotniklaun.cz

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Hudební divadlo Karlín

MUZIKÁLOVÉ LÉTO

Retro muzikál
FILIPA RENCÉ A ZPĚNKY ZELENKY

REBELOVÉ

Premiéra ČERVEN 2021

MUZIKÁLOVÁ KOMEDIE

SESTRA VAKOČ

V HLAVNÍ ROLI
LUCIE BÍLÁ

Důstojný památník pardubických Židů ve městě pořád chybí

|| Jediným krajským městem, které nemá zohledněnu tragickou historii našich židovských spoluobčanů, jsou Pardubice.

JOSEF PROCHÁZKA, výtvarník
JOSEF KRAUS, správce
židovského hřbitova

PARDUBICE – V čase, kdy celá země čelí pandemii, se sice může jevit problém zaniklé synagogy jako marginálie, ale není tomu tak. Vedle modernizace památníku Zámeček, obnovy Larischovy vily a projektu „kamenů zmizelých“ chybí Pardubicím důstojná připomínka obětí holocaustu.

Odstranění pamětní desky z Domu služeb, vynucené rekonstrukci, vykompenzoval architekt Klose návrhem půdorysného památníku s aplikovanou stávající deskou. Dojde k realizaci ještě v tomto roce? Dva respektovaní

projektanti odešli ze zastupitelstva pro nesouhlas se současným postojem radnice k problémům architektury v Pardubicích. V sousedním Hradci Králové, pověstném svou gočárovskou tradicí, je všechno jinak. Občané Pardubic, kterým není lhostejná tvář našeho města, mohou jen závidět. Odkaz Pernštejnů, renesančních stavitelů, Schmoranze, Boží Dvořáka či Karla Řepy u nás nefunguje.

Nicméně věříme, že s odchodem epidemie přestane upadat v zapomnění nejen historie pardubických Židů, ale že ani moderní architektura nebude popelkou ve městě, v němž žijeme a které máme rádi. Blýská se na lepší časy. O tom svědčí například areál

Vizualizace nové podoby památníku Zámeček. Zdroj: pardubice.eu

univerzity v Polabinách, budova Magnum na místě bývalé Veselky nebo probíhající rekonstrukce Wintertitzových mlýnů. Přáli bychom si, aby velkoryse připravovaný projekt obchodně-spoločenského centra

v prostoru bývalého lihovaru byl velkorysý i svým pojetím architektury. Úsilí o moderní stavitelství by mělo být samozřejmostí napříč politickým spektrem městského zastupitelstva.

Vizualizace pohledu chodce. Zdroj: pardubice.eu

Vizualizace expozice. Zdroj: pardubice.eu

Hudební fanoušky potěší dechovka i bluesové kytary

PARDUBICE – V Bubeníkových sadech, které nesou své jméno po významném pardubickém starostovi Václavu Bubeníkovi, se v průběhu léta uskuteční řada proměnných koncertů a dalších hudebních vystoupení. Dvuhodinový program začíná vždy v 17 hodin. Organizátoři i samotní hudebníci se těší na návštěvníky. S ohledem na současný stav covidu-19 je potřeba respektovat nařízení v rámci veřejných akcí.

(red) *Kapela Expedice Apalucha.*

- 14. 7. DO Jana Kvíčaly (taneční a lidová hudba)
- 21. 7. Apalucha (country hudba)
- 28. 7. Živaňanka (dechová hudba)
- 11. 8. DO Jana Kvíčaly (taneční a lidová hudba)
- 18. 8. DO Kulturního domu města Holic
- 25. 8. Folk Stones (bluesová hudba)
- 1. 9. KV Band (taneční hudba)
- 8. 9. Pernštejnka (dechová hudba)

Semafor očkování nově ukáže čekání od registrace po aplikaci první dávky

Na internetových stránkách Pardubického kraje již několik měsíců funguje očkovací semafor, který nabízí zájemcům o očkování informace o dostupnosti očkovacího místa.

V tuto chvíli je aktualizován každý den a ukazuje čas od registrace po možnost rezervace konkrétního termínu. Vzhledem k otevírání termínů na delší časové úseky

a otevírání dalších věkových skupin dozná semafor změn. Nyní bude ukazovat přibližný termín naočkování od registrace do systému. „Stejně jako se v čase vyvíjí očkování, rozrůstají se očkovací centra či kapacity, tak reagujeme také v rámci našeho očkovacího semaforu, který je vyhledávací a nápovědou pro zájemce o očkování. Chceme reagovat na otevírání většího množství volných očkovacích termínů, což souvisí s většími dodávkami vakcín a rozšiřováním věkových skupin. Proto přecházíme k parametru,

kteřý přibližně ukazuje dobu od registrace do systému po očkování za posledních sedm dní,” uvedl hejtman Martin Netolický.

Stanovený parametr je pouze přibližný a vychází z rychlosti očkování za posledních sedm dní. „Samozřejmě je jasné, že prezentovaný parametr není pro všechny věkové skupiny stejný, protože lidé starší, než je poslední otevřená věková skupina, mají vždy automaticky při otevírání volných kapacit přednost před mladšími. Chceme však touto změnou nabídnout zájemcům

o očkování možnost přesněji si zvolit očkovací místo a případně si za rychlejších očkováním dojet do některého z méně vytížených očkovacích míst,” uvedla náměstkyně pro oblast zdravotnictví Michaela Matoušková.

Semafor je aktualizován jednou denně v 9:40 z důvodu různých a nepravidelných časů publikování zdrojových dat. Parametr má tři polohy. Zelený znamená naočkování od registrace do dvou týdnů, oranžový do čtyř týdnů a červený nad čtyři týdny. U každého z očkovacích míst je zobrazena adresa, umístění v rámci areálu, počet čekajících ve frontě dle jednotlivých věkových skupin, ale také parametr délky čekání na rezervaci termínu, který byl jako primární uváděn do současné doby. Další informace na www.pardubickykraj.cz/ockovani. (red)

Boj s hlodavci vedeme každý rok

MIROSLAV MÍČA – vedoucí Odboru životního prostředí Magistrát města Pardubic

PARDUBICE – V září a říjnu každého sudého roku provádí firma Jaroslav Strolený – Destrol Medlešice celoplošnou deratizaci veřejných prostranství ve vlastnictví města Pardubice. Kromě toho celý každý rok probíhá deratizace ohnisková – dílčí.

Provádění ohniskové (dílčí) deratizace vychází zejména z podnětů občanů, podnětů jednotlivých úřadů městských obvodů, které jsou předávány k řešení deratizační firmě e-mailovou výzvou zástupcem objednatele OŽP MmP.

Provedení ohniskové deratizace vždy předchází průzkum na uvedeném místě a zvolení odpovídajícího způsobu řešení. Deratizace je v případě nor a propadů řešena přímou aplikací rodenticidů s bezpečnostním přihnutím zeminou. Lokalita je v intervalu přibližně jeden týden kontrolována a nástraha doplňována po dobu opětovného otevírání nor. Za vyřešení, tedy za dosažení sto procentní účinnosti deratizace je v tomto případě považován stav, kdy v období tří týdnů po poslední aplikaci nedojde k opětovnému otevření nor. Vzhledem ke skutečnosti, že nory a propady se vyskytují vždy v souvislosti s vedením

kanalizace, je zároveň provedena i ohnisková deratizace příslušné části kanalizace (v souladu se smlouvou s VaK Pardubice, a.s.).

Celoplošná deratizace veřejných prostranství je zároveň vždy i součástí komplexní deratizace kanalizační sítě, kdy probíhá souběžně dle stanoveného a schváleného harmonogramu od okrajových částí města do jeho středu. V rámci deratizace kanalizační sítě jsou opětovně zkontrolovány již dříve řešená ohniska a zároveň jsou dohledávána i další ohniska výskytu, které nebyly doposud nahlášený či se jedná o nově vzniklá místa. Vzhledem k provázanosti kanalizace a výskytu hlodavců je toto propojení mimořádně efektivní, neboť je možné okamžitě aplikovat nástrahy do nor zároveň s aplikací do kanalizace.

Ekologicky a s opatrností

Deratizace je vždy prováděna moderními, ekologicky a ekonomicky přijatelnými rodenticidy schválenými k používání v ČR, s cílem dosáhnout maximální eradikace škodlivých hlodavců. Aplikace nástrahy probíhá standardním způsobem – tzn. přímou aplikací rodenticidů do nor používaných hlodavci s bezpečnostním přihnutím zeminou. Výjimečně, zejména v případech kontejnerových stání, jsou pro deratizaci veřejných prostranství používány i deratizační boxy. V případě použití deratizačních boxů jsou tyto boxy vždy plas-

tové, uzamykatelné a označené výstražnou informací o obsahu. Po ukončení deratizace jsou tyto deratizační boxy i výstražné informace vždy odstraněny. V případě aplikace nástrah do nor a propadů nejsou výstražné informace umiřovány, neboť nástrahy jsou zcela mimo dosah necílových druhů.

Z výše uvedeného postupu provádění deratizačních prací vyplývá, že není možno provést deratizaci plně zadlážděných prostranství (například Pernštýnské nám., Wernerovo nábreží apod.). Je-li v těchto místech kanalizace, je provedena deratizace v ní.

Snahou prováděných deratizačních opatření (ohnisková, celoplošná deratizace) je korigování počtu škodlivých hlodavců na veřejných prostranství (nebo v budovách) města Pardubice na přijatelné minimum. Přijatelným minimem je rozuměn stav, kdy dochází k minimu hospodářských škod způsobených činností potkanů. Určité množství potkanů žijících ve městech je bohužel „nutným zlem“, které zásadním způsobem ovlivňují někteří občané – zejména nesprávným zacházením se zbytky potravin, čímž jsou vytvářeny optimální podmínky nejenom pro život, ale i pro rozmnožování hlodavců. Odrazem tohoto stavu je pak situace na veřejných prostranstvích. ■

Čím přikrmovat vodní ptáky? Přineste zeleninu, pečivo vynechte

ONDŘEJ BERAN – Zelení, zastupitelský klub Pirátů

PARDUBICE – Krmení vodního ptactva, zvláště kachen divokých, se kterými se ve městě setkáme nejčastěji, je oblíbenou volnočasovou zábavou. Je příležitostí, jak pozorovat ptáky a jejich chování zblízka, jak zabavit děti, a máme při tom dobrý pocit, že děláme něco pro zvířata.

Není to ale tak jednoduché, zvláště proto, že mezi potravina-
mi, které lidé přinášejí, převažuje pečivo, a také proto, že přikrmují vodní ptactvo celoročně. To ale vodním ptákům příliš neprospívá. Zásady jejich prospěšného přikrmování jsou jednoduché. Zaprvé: Přikrmovat bychom měli jen během zimy, zvláště když panují tuhé mrazy (a kdy jsou vodní plochy zamrzlé). Jindy během roku si vodní ptáci obstarají potravu sami.

Žádné zbytky od oběda

Druhou důležitou zásadou je krmít jen tím, co je pro ptáky vhodné a přirozenou stravou. Nemálo vodních ptáků – kormoráni, ledňáčci, volavky nebo potápky – se živí téměř výlučně

Krmít, či nekrmít? Foto: Jana Benetková

drobnými rybkami a cokoli jiného jim nijak neprospívá. Jiní, jako rackové nebo kachny, jsou sice ochotní a schopni sežrat téměř cokoli (ne nadarmo se říká „kachní žaludek“), ale ani pro ně nemá pečivo zvláštní výživovou hodnotu.

Ve městech jsou nejběžnější druhy vodních ptáků, jako kachny, labutě nebo lisky, všežravci, v jejichž jídelníčku však výrazně převažuje rostlinná složka. Z velké většiny jedí části vodních rostlin a trav, také různé plody a semena. V živočišné složce jejich stravy převažují drobní vodní živočichové – rybky, žáby, korýši, občas drobný hlodavec nebo i mršina.

Tomu je třeba přizpůsobit, čím je přikrmujeme. Nosme k vodě výhradně neupravenou rostlinnou stravu. Vhodná jsou semena obilovin (pšenice, oves, žito, kukuřice), luštěniny (hrách, cizrna), salát či jiná listová zelenina, kachny a jiní ptáci ale nepohrdnou ani slupkami a odřezky zeleniny z kuchyně. Lze si také opatřit speciální sypkou krmnou směs pro drůbež nebo granule pro vrubozobé ptáky ze specializovaného obchodu. Dejme pozor na to, aby zelenina nebyla zkažená nebo plesnivá, nevhodné jsou také zbytky jídla z kuchyně (sladké, slané, mastné) nebo krmivo s ostrými hranami, které může ptákům poranit jícen.

V létě si ptactvo najde jídlo samo

Pečivo je naproti tomu jako krmivo spíše nevhodné. Je sice snadným zdrojem energie, ale neobsahuje vitamíny a minerální látky potřebné pro ptáččí organismus. Zvláště pokud jim krmíme ptáky během hnízdního období (na jaře), může to nevhodně ovlivnit vývoj nově vylíhlých ptáčat.

Tyto zásady nejsou nijak obtížné na dodržování,

a budeme-li je respektovat, můžeme mít z přikrmování ptáků skutečně dobrý pocit. I když nemá smysl chodit přikrmovat ptáky v létě, nemusíme se bát, že bychom o příležitost pozorovat je například s dětmi přišli. Zvláště „městské“ kachny jsou zvědavé a lidé se zvláště nebojí, a neděláme-li hluk nebo prudké pohyby, neutečou před námi.

Na závěr je třeba ještě dodat, že přikrmování dodržující tyto jednoduché zásady je skutečně prospěšné v případě u nás se přirozeně vyskytujících divokých druhů ptactva, které zejména během tuhé zimy mohou lidskou pomocí potřebovat. To však neplatí pro nutrie, zavlečený nepůvodní druh hlodavců, který lidskou pomocí nepotřebuje a jeho přítomnost polabským vodním ekosystémům škodí. Nutrie mimo jiné ohrožují právě vodní ptactvo. Vytlačují ptáky z jejich přirozeného prostředí, žerou také jejich vajíčka. O riziku, které představují, psal podrobněji v únorovém čísle radničního zpravodaje Tibor Schwarz.

S využitím informačních materiálů České společnosti ornitologické.

Překvapte rodinu, upečte jí čerstvý domácí chléb

Ingredience: 500 g hladké mouky, 400 ml vody, 4 g sušeného droždí, 2 lžičky soli, 2 lžičky drceného kmínu.

Postup: Vezměte mísu a vsypte dovnitř odměřené množství mouky. Do mouky vytvořte důlek, do kterého vložte sušené droždí. Sůl nasypte po vnějším obvodu mouky, aby nepřišla ihned do styku s droždím. Přidejte drcený kmín, vodu pokojové teploty a vše promíchejte vařečkou, míchejte přibližně minutu, aby se všechny části směsi spojily. Nádobu s těstem přikryjte utěrkou, dejte na teplé místo a nechte kynout. Dál už se o něj nemusíte starat, těsto bude kynout zhruba 12 hodin. K perfektnímu výsledku tedy stačí připravit těsto před odchodem do práce nebo večer, bude v klidu pracovat i ve vaší

nepřítomnosti. Po uplynutí příslušné doby vyklopte nakynuté těsto z mísy na vál posypaný moukou. Lepkavou hmotu roztáhněte do placky připomínající obdélník, pracujte dlaněmi, stěrkou nebo použijte váleček. Optimální výška těsta je asi 2 až 4 cm, ale nemusíte se trápit, pokud vaše placka nemá dokonalý tvar či tloušťku. Chléb se určitě povede i tak. V dalším kroku těsto několikrát přeložte. Horní třetinu těsta přeložte směrem do středu, stejně tak dolní část, podobně těsto zformujte i z pravé a levé strany. Systém překládání nehraje opět žádnou roli, s klidným srdcem těsto krátce zpracujte, dotvarujte na útvar připomínající kouli a vrhněte se na poslední fázi.

Kouli těsta zlehka poprašte moukou a umístěte do mísy nebo ošatky, přikryjte

utěrkou. Dalších 30 minut odměřte těstu na kynutí. Jedinou prací během této doby je pro vás zapnout troubu a nastavit ji na 230 °C. Připravte si litinový hrnec s pokličkou, vhodný je i smaltovaný nebo keramický hrnec s poklicí, zapékačí mísa či pekáč, který vydrží pobyt v troubě. Vhodnou nádobu nechte v troubě nahřívat 20 až 30 minut (pekáč ničím nevymazávejte ani nevysypávejte).

Pak rozpálený pekáč opatrně vyjměte a připravte se na rychlou akci. Dovnitř pekáče či hrnce přendejte těsto, které dle libosti posypte kmínem, vločkami či semínky. Sůl na posyp raději nepoužívejte, jinak by povrch zvlhlnul a kůrka by nebyla křupavá. Ihned přiklopte, vložte do rozpálené trouby a zakryté pečte 30 minut. Potom sejměte pokličku, ale chléb nechte ještě péct nezakrytý 15 až 20 minut, aby se kůrka vypekla do požadované barvy a křupavosti. Upečený chléb nechte chvilku vystydnout ve formě a vyklopte, nejlépe na mřížku, kde mu dopřejte čas na vychladnutí. (red)

Zpívání je opět dovoleno. Bonifanti pilně cvičí a těší se na nové zpěváky

JAN MÍŠEK, sbormistr a zakladatel Chlapeckého sboru Bonifantes

PARDUBICE - Chlapecký sbor Bonifantes skvěle zvládl distanční výuku i odloučení a kluci se už těší na nové zážitky. Není divu, byť uplynulý rok přinesl klukům Bonifantům nové zkušenosti. Online výuka zpěvu, klavíru, houslí a hudby obecně byla pro zpěváky a vyučující velkou výzvou. Nutno říct, že ji zvládli na jedničku.

Individuální hodiny sólového zpěvu a hry na hudební nástroje probíhaly online. Skype, Meet, Teams, WhatsApp... Každý z kluků si našel svou platformu, aby se mohl spojit se svým pedagogem a dál pilovat hlasovou techniku

a učit se nové skladby. Že nejde zpívat Dvořáka nebo africké písně přes internet? Omyl! Vedení sboru bylo velmi prozřivé a díky tomu měli kluci v telefonu nainstalovány profesionální střížny.

Každý týden byla na programu jedna skladba, kterou bylo potřeba doma nastudovat, natočit a odeslat. Na skladbách se pracovalo v online hodinách. Bonifanti měli dokonce dovoleno v nahrávkách „stříhat“, to znamená jen opravovat nepovedená místa nahrávky. Takže nám tu třeba vyrůstá nová generace skvělých hudebních režisérů.

„Největší obavu jsme měli z toho, jestli si kluci nezvyknou na to, že sborové zkoušky nejsou,“ říká sbormistr a zakladatel

Chlapeckého sboru Bonifantes Jan Míšek. „Když jsem ale viděl nadšení, se kterým kluci přišli na první hodinu po lockdownu, ulevilo se mi. Zazpívali jsme si, popovídali si o sboru a o životě a já jsem věděl, že to bude dobré.“

Harmonie se opět rozezní

V květnu se Chlapecký sbor Bonifantes vrátil k individuální výuce. Zkouší se jeden na jednoho. Brzy se určitě obnoví skupinová výuka, která umožní dělené zkoušky. A pak se konečně sejde sbor a harmonie se opět rozezní. „Nejvíce byla touha po osobním kontaktu znát na nejmenších zpěvácích,“ zdůrazňuje Bronislava Kuchtová, jedna ze sbormistryní přípravných oddělení. „Musim

smeknout před kluky – hlavně před těmi nejmenšími – i jejich rodiči, jak zvládli distanční výuku. Zpívat online je nesmírně náročné,“ dodává.

Nyní se Bonifanti těší na nové zpěváky, které ve svých řadách přivítají začátkem září. Už na konci tohoto školního roku přijímají přihlášky do Základní umělecké školy Bonifantes, která byla založena před 11 lety proto, aby klukům poskytla zázemí pro jejich koncertní a světoběžnickou práci.

Chlapecký sbor Bonifantes během své dvacetileté historie získal skvělé zázemí ve Spojených státech, Japonsku a nyní připravuje koncertní turné do Číny a Izraele.

Sluníčko svítí dětem i jejich rodičům

ZUZANA IZERA

PARDUBICE - Naše pardubické centrum pro rodinu Sluníčko svítí už od roku 2014. Svítí pro děti, rodiče a pro všechny milé lidičky, aby jim bylo hezky na světě. Přináší zábavu i poučení, přináší milá setkání, nová přátelství. Tradiční únorový dětský maškarní karneval letos přerušil koronavirus. Stejně tak i Mikulášské setkání. První účastníci jsou dnes již odrostlí a na Mikuláše a Ježíška už dávno nevěří. Věří však na přátelství a kamarádské vztahy. A těch se jim hojně dostává na pobytovém táboře, který každé léto pořádá Sluníčko pro 80 dětí od 7 do 14 let.

Rodiče zase věří, že v naší miniškolce Sluníčko o jejich děti dobře pečují hodné chůvy, a ony si mohou hrát a smát se. Veřejnou dětskou skupinu o kapacitě 24 dětí od jednoho roku provozuje Sluníčko od roku 2016 a pomohlo tak řadě rodičů k zapojení se do pracovního procesu.

Pro děti je připraven vždy pestrý program. Foto: archiv

Aktivít, které Sluníčko pořádá, je daleko více. Namátkou rodinné odpoledne Cesta za pohádkou v Tyršových sadech, pravidelné pohybové nebo výtvarné kroužky pro děti i dospělé, deskoherní klub, besedy, vzdělávací kurzy, SWAP, sbírky pro děti i rodiny v nouzi, Krabice od bot. Zkrátka Sluníčko svítí pro všechny. V době koronavirové se sice schovává za mraky, ale všichni věříme, že už brzy bude zase svítit všem bez omezení a zákazů. ■

Staňte se hercem nebo třeba i archeologem

PARDUBICE - Dům dětí a mládeže Beta vás zve do tradičních i nových kroužků. Děti zde mohou tančit, zpívat, hrát na hudební nástroje, malovat, tvořit keramiku, pracovat s 3D perem. Nově

se také mohou stát kutilem, kuchařem, archeologem nebo hercem pod vedením Petry Janečkové z VČD. Rozšířili jsme i nabídku sportovních kroužků. Přihlašování je možné na webu DDM Beta Pardubice. (red)

Nabídka kroužků je velmi pestrá, ale neváhejte s přihlášením. Foto: archiv

Co kámen, to jeden lidský osud. Jsou pojistkou proti zapomnění

|| Během loňského roku byly v Pardubicích slavnostně položeny první Stolpersteine neboli kameny zmizelých. Jde o malé dlažební kostky s mosazným povrchem, které jsou v místě bydliště pokládány na památku lidí, kteří v důsledku pronásledování nacistickým režimem pro svůj původ, rasu nebo přesvědčení byli nuceni opustit své domovy, přičemž mnozí z nich se do nich již nikdy nevrátili.

PETR MÜCKE, SOKA Pardubice

PARDUBICE – Kameny jsou projektem německého umělce Guntera Demniga, který první takovýto kámen instaloval v prosinci 1992 před radnicí v Kolině nad Rýnem. Každý kámen je věnován jedné konkrétní osobě, každý kámen představuje jeden lidský osud. V současné době se v celé Evropě nachází již více než 70 tisíc kamenů a od roku 2008 se objevují také v České republice.

Pojmenování Stolperstein je složeninou německých slov „Stein“ (kámen) a „stolpern“ (klopýt-nout, zakopnout) a v doslovném překladu by se dalo vyjádřit jako „kámen, o který se zakopává“. Vedle originálního názvu se v češtině ujal také termín kameny zmizelých. Prvních šest pardubických Stolpersteine bylo určeno pro rodiny Weinerovu a Munkovu. Obě rodiny postihl podobný osud jako většinu ostatních pardubických Židů, které dne 9. prosince 1942 transport označený Cg odvezl do ghetta v Terezíně. V součtu s transportem Cf z 5. prosince bylo tímto způsobem do někdejší vojenské pevnosti odesláno celkem 1258 osob z oblasti Oberlandratu Pardubice (okresy Pardubice, Chrudim, Chotěboř, Vysoké Mýto a Litomyšl).

Vlasta přišla o čtyři desítky příbuzných

Rodina Weinerova bydlela na Pernštýnském náměstí č. p. 79 (dům U Zlatého beránka, dnes součást krajské knihovny). V přízemí tohoto domu provozovala Růžena Weinerová (nar. 1880) obchod smíšeným zbožím. Její manžel Rudolf Weiner (nar. 1882) pracoval jako obchodní

zástupce firmy Škoda a nabízel odstředivky na mléko. Weinerovi měli tři děti – Vlastu (nar. 1910), Emila (nar. 1912) a Helenu (nar. 1914), syn Emil však zemřel v mladém věku již roku 1931. Starší z dcer Vlasta se ještě před válkou provdala za Františka Pěkného. Manželství s mužem nežidovského původu ji dlouho chránilo před deportací do Terezína, kam se dostala až v únoru 1945, kdy odtud již nebyly vypravovány transporty do vyhlazovacích táborů. Válku z celé rodiny přežila jako jediná, holocaust ji připravil o čtyři desítky příbuzných.

Otec rodiny Rudolf Weiner se transportu do Terezína nedožil, neboť byl již na jaře 1942 na základě udání, že nenosí na oděvu žlutou hvězdu, zatčen a odeslán do koncentračního tábora Flossenbürg, kde byl 1. července 1942 při pokusu o útěk zastřelen. Helenu Weinerovou protektorátní doba připravila nejen o otce, ale také o chystanou svatbu, ze které zůstala jen fotografie krásné dívky v již hotových svatebních šatech. Helena se svou matkou Růženu byly v prosinci 1942 deportovány do Terezína a odtud již 23. ledna 1943 do Osvětimi, kde byly ihned po příjezdu zavražděny.

Přežil Terezín, domov našel v USA

Kromě Pernštýnského náměstí je ve městě možné narazit na Stolpersteine také v prostoru Přednádraží, kde připomínají památku rodiny Munkovy. Ing. Karel Munk (nar. 1893) pracoval ve 20. a 30. letech 20. století jako vedoucí výroby v pardubickém lihovaru, kde rodina obývala služební byt v podnikové vile. Spolu s manželkou Herminou

Německý umělec Gunter Demnig. Foto: Karin Richert

(nar. 1903) vychovávali jediného syna Vladimíra (nar. 1925). Jejich příslušnost ke zdejší židovské náboženské obci byla spíše formální a synagogu navštěvovali jen o velkých svátcích.

Karel Munk podnikl několik neúspěšných pokusů, jak dostat rodinu před hrozcímí nebezpečím do zahraničí. Koncem roku 1941 přišel o zaměstnání v lihovaru, a rodina se tak musela vystěhovat i z podnikového bytu. Počátkem prosince 1942 Munkovi museli nastoupit k transportu do Terezína. V Terezíně rodina žila až do podzimu 1944, kdy ji rozdělily transporty do Osvětimi. Zatímco rodiče byli ihned po příjezdu do Osvětimi usmrceni, mladý Vladimír byl při selekci vybrán k práci a po třech týdnech odeslán do pobočného tábora v Gliwicích. V polovině ledna 1945 byli vězni před blížící se frontou hnáni v pochodu smrti do tábora Blechhammer, kde je dozorcí ponechali svému osudu.

Po válce Vladimír Munk vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze a oženil se s Kitty Löwiovou, se kterou se seznámil v Terezíně. Po roce 1969 se rozhodli nevrátit se s rodinou z pracovního pobytu v USA a zůstat zde natrvalo.

Ve Spojených státech žije tento již šestadevadesátiletý pamětník holocaustu i v současné době. V lednu 2020 se po dlouhých desetiletích do Osvětimi vrátil, aby se zde zúčastnil vzpomínkové akce k 75. výročí osvobození koncentračního tábora.

Náhradní umístění u fontány

Areál pardubického lihovaru byl v nedávné době kompletně zbourán a celé území projde v blízké době radikální přeměnou. Z tohoto důvodu bylo pro kameny vybráno náhradní umístění poblíž fontány mezi nádražím a poštou.

Bývá zvykem, že první kameny v nové lokalitě pokládá jejich autor Gunter Demnig osobně. Nepříznivý vývoj situace kolem covidu-19 však nakonec způsobil, že pan Demnig byl nucen dlouho plánovanou letní cestu po zemích střední Evropy zrušit. Výborně jej při instalaci kamenů zastoupil místní řemeslník pan Marek Lédl.

Poděkování za součinnost a vstřícný postoj dále zasluží Magistrát města Pardubic a Úřad městského obvodu Pardubice I. V letošním roce je v Pardubicích plánováno položení dalších šestnácti Stolpersteine na čtyřech adresách. ■

Radost přinesly tablety i výzdoba od dětí

|| Do domova Simeon přinesl nový rok nadějí, že v jeho průběhu zase bude vše normální. Co to pro zařízení, které pomáhá s dočasnou péčí o seniory a stará se o osoby se zdravotním postižením, znamená?

ROMAN MÁLEK

HORNÍ JELENÍ – Nic neobvyklého. Život v domově, který provozuje SKP-Centrum, o.p.s., se navzdory omezením v předchozích měsících nezastavil.

„Snažíme se bojovat se situací v optimistickém duchu. Pomáháme vám to srovnat se, a navíc v tom úzkém rodinném kruhu je důležité, aby klienti cítili pohodu, neboť veškeré výkyvy na ně mají negativní vliv. K dobré náladě přispívá i fakt, že jsme zvládli porazit covid a jsme proočkováni,“ říká vedoucí domova Simeon Kateřina Filipová.

Komfort materiální i lidský

Sociální zařízení v Horním Jelení může nabídnout až šestnáct míst v rámci odlehčovací služby

a čtyři místa klientům se zdravotním omezením. Ani přítomnost covidu-19 neznamenal přerušeni činnosti. Personální omezení se podařilo vyřešit díky brigádníkům z řad studentů, ale i seniorů z Horního Jelení a blízkého okolí.

„Nabízíme veškerý komfort po materiální i lidské stránce. Přístrojová vybavenost nám umožňuje přijmout kohokoliv. Nehledě na pohybové omezení. Součástí našeho týmu je i zdravotní sestra. Ta je mimo jiné prostředníkem mezi doktorem a rodinou. Moc jsme se těšili, že k nám budou moci opět docházet pan farář na pravidelnou bohoslužbu nebo paní knihovnice a také žáci místní základní školy s pestrým a oblíbeným programem,“ informuje vedoucí domova.

Pro každého člověka je důležitý kontakt s nejbližšími. V době pandemie je nejčastější komunikace po telefonu. Možná je i osobní návštěva po dodržení epidemiologických podmínek. Klienti domova Simeon mohou díky sponzorskému daru od Nadace Charty 77 a firmy Philip Morris komunikovat s blízkými pomocí tabletů. Nejen technika jim však přinesla tolik potřebnou každodenní radost. Žáci ze ZŠ Horní Ředice se postarali o jarní výzdobu vnitřních prostor. O estetiku, tentokrát ovšem na talíři, se starají pracovnice domova. „Naším cílem není jen dodržení nutričních hodnot, ale také prezentace jídla. Proto se snažíme o to, aby podávané jídlo nejen dobře chutnalo, ale také aby lahodilo oku,“ vysvětluje Kateřina Filipová.

Odlehčovací služba i dlouhodobý pobyt

V domově Simeon jsou v provozu dvě služby. Domov pro osoby se

zdravotním postižením umožňuje dlouhodobější setrvání klienta ve službě. Dále odlehčovací služba, kterou mohou klienti využít v jenom kuse až na tři měsíce. Neznamená to však, že nemohou svůj pobyt v budoucnu opakovat.

„Zajištěno je pro naše klienty jídlo a ubytování, kde je platba za využití služby přesně daná. Dále je potřeba připočítat částku za péči, která se různí. Pokud nemůže starší člen rodiny s vámi na dovolenou, tak může strávit stejnou dobu jako vy ve vsí spokojenosti a komfortu a cena nepřekročí sumu, kterou vynaložíte za ubytování pro vás,“ popisuje finanční stránku pobytu vedoucí domova Simeon.

Jaké je vlastně přání pracovníků i klientů domova Simeon v Horním Jelení po uplynulém roce nejistot a omezení? „Chceme vrátit radost a návštěvy do našeho zařízení v plném rozsahu a scházet se při společných aktivitách,“ dodává Kateřina Filipová.

Inzerce

cestou necestou

Pomáháme ohroženým dětem, aby mohly vyrůst ve stabilním a citově vřelém prostředí své vlastní či náhradní rodiny. Chceme tak zabránit dalšímu týrání, zneužívání či zanedbávání. Zároveň předcházíme odebrání dítěte z rodiny či jeho dlouhodobému setrvání v ústavní péči. Pracujeme s dítětem a jeho rodinou, poskytujeme komplexní psychosociální podporu, a to ambulantní a terénní formou. Více informací na: cestounecestou.org

Pomozte nám vytvořit dětem šťastný domov
účet 2300222624/2010

Lze INZERCÍ zahrnout do režimu NÁHRADNÍHO PLNĚNÍ?

ANO!

Pro více informací nám napište na info@regionalnivydavatelstvi.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ

Inzerce v těchto novinách pro vás zajistí:

Libor VRBICKÝ

720 105 401
l.vrbicky@regvyd.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ

Inzerce v těchto novinách pro vás zajistí:

Vít VRBICKÝ

603 786 170
vrbicky@regvyd.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ

Pardubák žijící v Chrudimi má svoji výstavu obrázků

|| Jan H. Lušovský, kreslíř, humorista, ilustrátor a emeritní učitel stolničení (70), osobnost města Chrudim za rok 2010, několik měsíců připravoval výstavu.

ROMAN MÁLEK

Honza se nezlobí, když o něm někdo řekne – charismatický kreslíř, nebo dokonce renesanční člověk. Má toho za sebou opravdu hodně. Nakreslil za život desetitisíce obrázků na papír, na tabuli nebo i na nafukovací balonky, bezmála čtvrt století maluje pro radost dětem v nemocnicích Pardubického kraje, v Hamzově odborné léčebně Luže – Košumberk a na dětském oddělení Dětské kliniky fakultní nemocnice v Hradci Králové. Je autorem a ilustrátorem publikace *Stolování pro každého* a několika dalších knih, jako např. *Autentický a exhibiční kreslený humor aneb šílené rekordy jednoho kreslicího učitele stolničení*, *Jenom ty mně můj koničku...*, *Občanský zákoník pro všechny...* Jako učitel stolničení měl také tu čest vést obsluhu pro prince Philipa, vévodu z Edinburghu.

Na otázku, zda je patriotem Pardubic, nebo Chrudimi (více než 25 let žije v Chrudimi, ale pochází z Pardubic), odpovídá, že se považuje za Pardubáka žijícího v Chrudimi, inklinujícího k Hlinsku a Slatiňanům a že je patriotem Pardubického kraje. Jeho srdce však bije na Pernštýnském náměstí a u Taxisova příkopu.

Téměř celou jeho práci bohužel zastavila současná epidemiologická situace, ale díky tomu měl dostatek času na přípravu výstavy, která nese název *Jan H. Lušovský, kreslíř humorista, ilustrátor a emeritní učitel stolničení*.

Honza také říká, že je pyšný na to, že se stal na Pardubicku, ale i jinde nemediálně známým a že se k němu hlásí čtyřicetileté „děti“, kterým kreslil například před lety obrázek na dětském oddělení v nemocnici.

Rád také říká, že s přibývajícím věkem pochopil, že více než publicita a sláva je vlastní práce a radost z ní.

Kromě práce jsou jeho zájmy dosti široké, rád se dobře obléká, původně chtěl být také pánským krejčím a návrhářem oblečení. Nyní si navrhuje alespoň oblečení pro sebe. Má sbírku klobouků, motýlků a oblečení vůbec. Rád také vaří a nechápe, proč by se žena měla stydět za to, že má doma vášnivého kuchaře, když je muž navíc ochoten přiznat, že doma nic jiného nedělá.

Se svou manželkou, knihovnicí Olgou, si letos spolu připomenou padesáté výročí společného života. Honza říká, že je rád, že mohl takto vedle někoho zestárnout.

Jan H. Lušovský často maluje dětem pro radost v nemocnicích, ale známý je také svými kreslenými vtipy. Foto: archiv

Jeho životní krédo zní: Lidé by měli hledat cestu k sobě, a ne od sebe.

Výstavu je možné zhlédnout v chrudimském Regionálním muzeu do konce prázdnin.

Závod pro profíky i amatéry. Foto: Jindřich Jakubička

Šlápněte do pedálů. Centrum města bude patřit cyklistům

|| Město perníku bude v sobotu 17. července opět hostit cyklistické klání Pardubické kritérium.

JOSEF ŘÍHA

PARDUBICE – V samém centru na třídě Míru, kde bude start/cíl, začneme v 9.50 hodin náborovým závodem do našeho cyklistického klubu. Rodiče, neváhejte a přihlaste své děti ve věku od 8 do 12 let do kategorie Náboru na našem webu www.ckpardubice.cz/kriterium.

Kritérium bude pokračovat závody mládeže od nejmladších žáků až po ženy, a to v rámci Carla Kriteria ligy pod hlavičkou Českého svazu cyklistiky. Bude se jednat o jeden z šesti závodů tohoto seriálu a jako jediný se

pojede přímo v centru některého z českých měst. Budete mít možnost vidět nové naděje cyklistiky od mládeže až po ženy.

Vložené závody Hobby amatérských cyklistů a cyklistek odstartují v 13:20 hodin, dále v 17:00 hodin startuje prestižní kategorie mužů Elite a U23 jako Velká cena Dekom System, kterou celé Pardubické kritérium vyvrcholí.

Pardubické kritérium se koná pod záštitou primátora města Ing. Martina Charváta, kterému tímto děkujeme za důvěru.

Zveme všechny cyklistické fanoušky a fanyšky na cyklistické závody. Sledujte aktuální opatření, a to nejen v dopravě pro motoristy, ale i pro MHD. Pardubice jsou cyklistické město, tak vezměte kola a přijďte závodit a fandit!

Kam za sportem a kde si půjčit vybavu

Paddleboard

SUP je jednou z nemnoha sportovních outdoorových aktivit, které v sobě slučují téměř všechny komponenty pohybu. Těmi jsou rovnováha, síla, vytrvalost, koordinace, ohebnost a trupová stabilita. Park Na Špicí a soutok dvou řek, Chrudimky a Labe, vytvářejí jedinečné podmínky k provozování tohoto sportu, při kterém se nejen pobavíte, zasmějete, ale také posílíte rovnováhu svého těla, zlepšíte motoriku a zpevníte své tělo! SUP Pardubice: na soutoku Labe a Chrudimky, vedle přemostění přes řeku Chrudimku.

Ceník a možnost rezervace na www.sup-pardubice.cz

Lanové centrum Pardubice

Zažijte aktivní zábavu se svými dětmi v oblíbeném lanovém parku v Pardubicích! Lanové překážky pro malé i velké, trampolíny pro děti, bungee trampolíny. Informace najdete na www.lanovecentrum-pardubice.cz

Aquacentrum Pardubice

Nabízí maximální komfort a vyžití pro všechny milovníky koupání, plavání, saunování a veškeré

vodní zábavy a je největším aquaparkem ve východních Čechách. Areál nabízí moderní 50m bazén, aquazónu s 34 m dlouhou trojskluzavkou, 102 metrů dlouhým tobogánem či horolezeckou stěnu. Ve wellness zóně můžete navštívit finskou saunu, sněhovou komoru, solnou a tureckou lázeň, nechybí zde ani fitness s funkční, kardio a strojovou zónou. Za pěkného počasí je otevřena letní pláž s víceúčelovým bazénem, dětským bazénem, brouzdalištěm a hřištěm pro děti.

Aktuální informace a teplotu vody v bazénu se dozvíte na www.aquapce.cz

Koupaliště Cihelna

Areál koupaliště je v provozu sezónně od června do září. Navštěvníci si zde mohou vyzkoušet dvě paralelní 25 m skluzavky, dva paralelní 105 m tobogány, skokanský bazén s tlakovými okny, masážní vany pro 5 osob, divoký kanál, stěnový vodopád, chrlíče vody (masážní trysky), vodní hříbek a deštník a stěnové masáže. Samozřejmě zde nechybí dětský bazén, minigolf, stolní tenis, plážový volejbal a stánky s občerstvením.

Více informací najdete na www.koupalistedpardubice.cz

Cyklopůjčovna ČD bike Pardubice hlavní nádraží

Tel.: 725 752 148, www.cd.cz

Půjčovna in-line bruslí – Lanové centrum Pardubice

Kunětická 225, 530 09 Pardubice–Cihelna
Tel.: 725 384 007

www.lanovecentrum-pardubice.cz

Skatepark Pardubice

Kpt. Bartoše 2788, 530 02 Pardubice
Tel.: 724 200 662, www.skateparkpardubice.cz

Nextbike

Služba sdílených kol po celém městě. 100 sdílených kol ve 40 stanicích. Více na www.nextbikeczech.com/pardubice

Bolt

Služba sdílených elektrických koloběžek po celém městě. www.bolt.eu/cs/scooters

zdroj: ipardubice.cz

Dřív Prior, pak Tesco. Co s ním bude?

MGR. FILIP SEDLÁK,
Naše Pardubice –
„Nechme město rozkvést“

Když se řekne „Sejdeme se před Priorem“, tak snad není Pardubáka, který by nevěděl kde. Původní návrhy Anděly Drašarové na tuto

stavbu přepracovala architektka Růžena Žertová. Obchodní dům Prior byl postaven jako soliterní stavba, která i na dnešní poměry je nevsední, nezaměnitelná, doslova ikonická. Na dřívějších pohlednicích Pardubic byl proto často Prior vyobrazován.

Vzpomínáte si na to, že když jste do něj vešli, tak jste dostali zásah proudem vzduchu? Některé děti se toho lekly a jiné si s tím vzduchem naopak hrály. Byla to vzduchová clona, která vstup oddělovala za každého počasí od venkovního prostředí.

Čtenáři středního a vyššího věku si jistě vzpomenou, že po dostavbě v roce 1974 měl suříkově oranžovou barvu, nikoli červenou, jakou má nyní. A myslím, že mu to i slušelo více. Po sametové revoluci nesl na čas název K-Mart, ale brzy poté zakotvil na názvu Tesco až do roku 2019, kdy byl uzavřen.

Mnoho z nás okolo něj chodí a někteří z Vás mi pokládali otázku, proč to trvá tak dlouho, jestli nebude zbourán zcela a co se s ním vůbec děje. Dle katastru nemovitostí ho vlastní stejná firma jako vedle stojící Atrium Palác, který se mimochodem už asi také nezbaví svého prvního názvu Afí. Firma není příliš sdílná na informace, nicméně dle dostupných zdrojů bylo při rekonstrukci zjištěno narušení stropních konstrukcí, které si vyžádalo mnohem větší rekonstrukci. Celá stavba byla doslova vykuchána do současného stavu, kdy zbyly jen obvodové zdi a nosná konstrukce.

A právě na této nosné konstrukci si na některých jejích místech můžete všimnout zbytků jeho původní oranžové barvy. A jak vidíte na fotce, tak při pohledu z vrchu se člověk až podiví, kam až sahají prostory pod zemí, které k této stavbě přísluší.

Jak vnímáte tuto stavbu vy? Líbí se vám, nebo se vám zdá ošklivá? Napište mi na e-mail: sedlak@nasepardubice.cz.

Bývalý obchodní dům Prior prochází mohutnou změnou. Foto: archiv

Jak jsme si zvyšovali odměny

MGR. FILIP SEDLÁK,
Naše Pardubice –
„Nechme město rozkvést“

Je jen málo případů v životě, kdy si lidé určují výši své odměny za práci. Politika je bohužel jedním takovým místem, kdy poslanci či jen prostí zastupitelé mají přímý vliv na výši své měsíční odměny.

A tak se minulý rok stalo, že nám na jednání zastupitelstva přistál návrh na zvýšení odměn zastupitelů. Nikdo mi nebyl schopen rozumně vysvětlit, proč by mělo dojít k navýšení našich odměn, takže již před samotným

hlasováním jsem oznámil, že tento návrh nepodpořím.

Možná si někdo říká, že je přeci MO I největším městským obvodem a z tohoto hlediska by mohli mít tamní zastupitelé také nejvyšší odměny, což ve srovnání s ostatními obvody rozhodně nemají, nicméně komunální politiku nelze chápat jako možnost výděleku, ale jako službu. Zastupitelé do toho šli přece dobrovolně.

První návrh na toto zvýšení neprošel, protože se zdržel v hlasování zastupitel koalice, který se pak kupodivu zlobil, že to přece mělo projít.

Následně přišla covidová krize a já jsem si myslel, že se již tento bod na scéně neobjeví. Jenže jsem se spletl a vaši zastupitelé si tváří v tvář nadcházející covidové ekonomické krizi už zvýšení odměn odsouhlasili. Zkusil jsem ještě jednou vyvolat hlasování o tomto bodu, ale jak to tak často bývá, hlasoval jsem si pro snížení na původní výši odměn v podstatě sám. Řekl jsem si: „Dobře, když tedy máme více peněz, tak bychom měli i více pracovat.“ Proto jsem do dalšího zastupitelstva připravil návrh, aby si zastupitelstvo vyhradilo pravomoc vyjadřovat

se k územním řízením, což by veřejnosti pomohlo dozvědět se více o tom, co se kde chystá, a to dříve, než se tak stane. Pro zastupitele by to byla sice práce navíc, ale myslím, že právě kvůli tomu přece byli zvoleni. Bohužel to neprošlo také. A pak zkoušejte něco měnit k lepšímu!

Kontakty: 605 910 794,
sedlak@nasepardubice.cz

Poznámky redakce:
Zastupitelstvo MO I většinou odsouhlasilo zvýšení odměn. Strana vyjadřuje osobní názory zastupitelů.

Křížovka

V TAJENCE NAJDETE KONEC CITÁTU ANGLICKÉ SPISOVATELKY VIRGINIE WOOLFOVÉ:
„OČI DRUHÝCH JSOU NAŠE VĚZENÍ, JEJICH MYŠLENKY...“

POMŮCKA- ALEA, KUMYS	ROWDY	OTLOUKAT	DRAVÝ PTÁK	ZKR. ALBÁNSKÉ MĚNY	ÚŘEDNÍK	NESMĚLE		SPZ ALTENKIR- CHEN (NĚMECKO)	ANGL. FILM T. FISHERA	KONEC	ČISTĚ	PATRNĚ		STOVKY LET	BULHARSKÉ POHOŘÍ	INDONÉS. OSTROV	ROD SAVCŮ Z ČELEDI TUROVI- TYCH
ZÁKLOP							ŽALUDEČNÍ LÉK						ČESKÝ DIRIGENT				
AUTORITA							NÁPOJ Z KVA- SENÉHO KO- BYLIHO MLÉKA ŠKOLNÍ POUŽDRO						ANGL. ŽÁBA, ROPUCHA ÓABLICE				
OBLÁ STŘECHA VĚŽE				DRŽADLO (NÁREČ)				PLODINY PĚSTOVANÉ MEZI RÁDKY HLAVNÍ PLODINY									
UKRAJINSKÁ REKA			TAJENKA 1					UMIŇENÝ ZÁPOR				MUŽSKÉ JMÉNO (21.6.)					
			POŘAD ČT					SPZ CREMONA (ITÁLIE)				NAŠ SOCHAŘ					
UMĚL. SMĚR KONCE 19. STOL										BRODIVÝ PTÁK	STĚH KUBÁNSKÝ FILM. REŽISER (TOMAS GUTIERREZ)					NAFOUKANÝ ČLOVĚK	JMÉNO PSANÉ OBRÁCENĚ (JAKO PSEUDONYM)
VLASTNÍ ATĚ						SLOVEN. POLNÍ MÍRA SPZ SIENA (ITÁLIE)			CAVATINA								
									ANGL. BRUSLIT								
	V PRAVOU CHVÍLI	SPZ NOVARA (ITÁLIE) SUTI			KÓD SIERRA LEONE ŘÍMSKÝCH 156			DOCHUCO- VÁNÍ SOLÍ								INDICKÝ FILM ŠPANĚL SIDLO	
POZŮSTALÍ MANŽELÉ							ŘECKÉ OZNAČENÍ NOREM	TAJENKA 2 SPRCHA (ZAST.)							MEZINÁRODNÍ KÓD BURKINA FASO MEZINÁRODNÍ KÓD VANUATU		
OBLÁ VYVÝŠENINA						STADIUM ŘÍMSKÝ 4						LACHTAN SADOMASO- CHISTICKÁ ZKRATKA					
MUŽSKÉ JMÉNO (26.4.)				ČÁST ELEK- TRICKÉHO STROJE								ČÁST NOVÉHO ZÁKONA					
NĚMECKÝ DADAIS- TICKÝ MALÍŘ				DOMÁCKY IVO								ALBÁNSKÁ SPRÁVNÍ OBLAST			SPZ AMBERG (NĚMECKO)		

Sudoku SNADNÉ

OBTÍŽNÉ

	8	6						
9			2		6			
2				9				5
4			7				5	
6	9			5			4	2
	5				3			1
5				8				7
			1		9			4
						9	2	

5	1	3		4		7	8	
7					1	3		
					7	4		
			3					5
				5				
6					8			
		4	6					
		9	7					6
	6	5		1		2	7	4

TOBOGA Tongo

Tongo je od 1. 6. znovu otevřeno!

Moc se na vás těšíme!

V provozu jsou všechny atrakce, restaurace, přijímáme skupiny i o prázdninách a pořádáme příměstský tábor.

Přesné informace se dozvíte
na webu toboga.cz/hradec

www.tongohradec.cz • tel.: 606 028 384

RV2101047/03

**On-line noviny
do celé rodiny!**

Nyní nás najdete i na
www.novinykraje.cz

NOVINYKRAJE.cz

RV210548/01